

XIÊM LA QUỐC LỘ TRÌNH TẬP LỤC
(Gia Long cửu niên - 1810)
Tổng Phước Ngoạn - Dương Văn Châu tập
LỜI TẤU

*Chánh sứ Khâm sai thuộc nội Cai cơ, thần, Tổng Phước Ngoạn,
 Phó sứ Thị nội Tham luận, thần, Dương Văn Châu,
 Chúng thần dập đầu cúi đầu trăm lạy kính cẩn tâu:*

Vâng mệnh nhận sắc sai đi sứ nước Xiêm, tìm hiểu những điều thấy biết về núi sông đường sá, gặp được Đạo nhân là thầy Thụy⁽¹⁾ thuyết minh hướng dẫn các đường thủy đường bộ từ cửa biển Ba Thắc đến mương Xa Láng,⁽²⁾ từ núi non đầu nguồn cho đến biển cả ngoài khơi, tổng quát cận kề. Chúng thần đem những điều ấy hỏi lại Cai đội Thanh, Thông ngôn Biển, và [người ở] sở Phú Quốc là Lái An, Lái Tâm, cùng các lưu dân kiều ngụ⁽³⁾ [ở Xiêm], qua lời những người này thì thấy rằng phần lớn giống nhau, sai biệt rất ít. Chúng thần bèn tổng hợp chọn lựa các lời ấy làm thành toát yếu, vụng về vẽ thành một tập địa đồ và chép thành một tập lộ trình đường thủy đường bộ, nay về xin dâng lên.

Nhưng chúng thần ngu muội kém cỏi, lo lắng hồi hộp, không kìm được run sợ, vạn lần mong Hoàng thượng sáng suốt.

Cẩn thận tâu rõ, ngày mùng mười tháng Bảy năm Gia Long thứ chín [09/8/1810].

XIÊM LA QUỐC LỘ TRÌNH TẬP LỤC

Từ đầm Cỏ Công, đất thuộc trấn Hà Tiên, từ trấn Hà Tiên trở lên là đất thuộc thành Gia Định, từ đầm Cỏ Công trở xuống là đất thuộc nước Xiêm La.⁽⁴⁾

(I)
LỤC HÀNH THƯỢNG LỘ
[Đường bộ mạn trên]

Từ doanh Nam Vang [Phnom Penh],⁽⁵⁾ đường bộ chia hai ngã, một ngã theo hướng tây, hai bên núi rừng từng lớp tạp nhạp, có nơi đồng không mông quạnh chỉ có lau sậy, nhiều thú dữ, đi 6 ngày đến Lục Khôn Uất [Pursat?],⁽⁶⁾ nơi này có chùa xưa xây bằng đá, không người ở.

Từ Lục Khôn Uất đường đi hai bên núi rừng liên tiếp, cây cối sum suê, nhiều thú dữ, đi 6 ngày đến xứ Bát Tâm Bôn [Battambang].⁽⁷⁾ Nơi này trước kia do Chiêu Chùy Ca trấn thủ.⁽⁸⁾

[Từ Nam Vang] một ngã theo hướng nam,⁽⁹⁾ hai bên heo hút lau sậy rừng tạp, có người Cao Miên ở, đi 10 ngày thông đến xứ Bát Tâm Bôn.